

Pražské lingvistické dni

Martina Kášová, Filozofická fakulta PU, martina.kasova@unipo.sk

V dňoch 26.-28. mája 2011 sa v Prahe na Metropolitnej univerzite uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia pod názvom 20. Linguistik-Tage in Prag (20. Pražské lingvistické dni). Ako už avizuje názov, išlo o „okružle“ dvadsiate stretnutie kolegov z rozličných jazykových, najmä však germanistických pracovísk z celého sveta (o.i. Bulharsko, Cyprus, Čína, Fínsko, Grécko, Jordánsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Rusko, Singapur, Slovensko, Taliansko, USA).

Zároveň to bolo podujatie, ktoré sa na území Českej republiky konalo po druhýkrát. Predchádzali mu viaceré konferencie v Nemecku, po jednej v Maďarsku, Poľsku, Fínsku, prvé stretnutie na českej pôde v Hradci Králové v roku 2003 a dve konferencie na Slovensku, a to v roku 2002 v Bratislave a v roku 2005 v Trnave.

Svoje sily spojili a k hlavným organizátorom podujatia patrili Katedra cudzích jazykov Metropolitní univerzity Praha na čele Dr. Martinom Lachoutom a Jazyková spoločnosť Gesellschaft für Sprache und Sprachen (GeSuS) na čele s prof. Dr. Petrom Öhlom z Mníchova. Cieľom konferencie bolo pomenovať a prediskutovať aktuálne otázky a koncepty najnovšieho najmä lingvistického germanistického výskumu a zároveň prispieť k rozšíreniu týchto poznatkov v medzinárodnom kontexte.

Už tradične patrí toto podujatie k jedným z najobľúbenejších a najnavštevovanejších, o čom svedčí aj počet prihlásených príspevkov a 12 vytvorených pracovných sekcií. Didaktická sekcia (vedenie: Martin Lachout) sa venovala otázkam motivácie žiakov pri vyučovaní cudzích jazykov, možnostiam rozvíjania a uchovania nadobudnutej cudzojazyčnej kompetencie a jej účastníci diskutovali o nových výhľadoch a perspektívach didaktiky cudzieho jazyka v jednotlivých krajinách.

Literatúra a jej výučba (vedenie: Nad'a Heinrichová) bola témou druhej sekcie. Odznali v nej príspevky, ktoré sa teoreticky i prakticky zaoberali vyučovaním literatúry a aj tradičným smerovaním a aktuálnymi vývinovými tendenciami v nemecky písanej literatúre.

Účastníci tretej sekcie Preklad a tlmočenie (vedenie: Lenka Pánková) hľadali počas rokovania odpovede na otázky týkajúce sa simultánneho i konzekutívneho tlmočenia, súdneho prekladu a tlmočenia, prekladu frazeologizmov a s ním spojenými interkultúrnymi fenoménmi.

Slovesná sémantika (vedenie: Volkmar Engerer). Prednesené príspevky vo štvrtjej sekcií zahŕňali všetky aspekty, týkajúce sa slovesného významu, či už tradičné lexikálno-sémantické vzťahy medzi simplexnými slovesami v lexikóne, morfológicko-sémantické efekty slovesnej afixácie a aj syntaktické aspekty, spájajúce slovesný význam s významom celej vety.

(Porovnávací) syntax a morfológia (vedenie: Peter Öhl), ktoré tematizovali záujemcovia o piatu sekciu, prekračovala rámec svojho obsahu a bola úzko prepojená s príbuznými disciplínami, najmä sémantikou a pragmatikou. Prednesené príspevky sa deskriptívne i explanatívne zaoberali morfológickými a syntaktickými jazykovými fenoménmi a to väčšinou porovnávaním dvoch alebo viacerých jazykov, ako aj porovnávaním rozličných jazykových variet.

Kategória pádu (vedenie: Béla Brogyanyi). Morfológická kategória pádu sa stala témou šiestej pracovnej skupiny. Účastníci tejto sekcie mali pri zostavovaní a prezentácii svojich príspevkov pomerne široký záber, pretože pád skúmali z pohľadu morfológie, syntaxe

a sémantiky. Svoje miesto v príspevkoch mala i problematika formálneho vyjadrenia pádu, ako aj problematika člena, predložiek a slovosledu, ktoré s oblasťou pádu úzko súvisia.

Fonetika transdisciplinárne (vedenie: Lívia Adamcová). Rôznorodé boli aj príspevky v siedmej pracovnej skupine, ktorých cieľom bolo najmä kontrastívne jazykové porovnanie ústnej komunikácie z pohľadu fonetického, fonologického, ortoepického a rétorického, ale aj didaktické sprostredkovanie fonetickej zručnosti.

Vo ôsmej sekcii pod názvom Kognitívna lingvistika (vedenie: Beata Kasperowicz-Stażka) odznali príspevky k nasledovným problémovým okruhom: kognitívne gramatické modely, problematika metafory, teória Blending, jazykový obraz sveta, kognitívne orientovaná pragmatika, kognitívne vedy a i.

Interdisciplinárny výskum dialektov (vedenie: Klaus Geyer). Dialekty a dialektológia boli témami deviatej sekcie. Výskum dialektov sa z interdisciplinárnej perspektívy spája s množstvom iných lingvistických subdisciplín. Práve v tomto duchu sa niesli príspevky, ktoré prepájali dialekty a translatoriku, gendrovú lingvistiku, kulturologiu, didaktiku a iné.

Teolingvistika (vedenie: Albrecht Greule & Elzbieta Kucharska-Dreiss). Desiata sekcia sa v poslednom období teší stále väčšiemu záujmu, o čom svedčí aj rôznorodosť a početnosť prednesených príspevkov. Tematicky sa orientovali na náboženský život, náboženskú situáciu a sakrálnu sféru, ako aj na ľudské povedomie a ich vzájomné prepojenie. Ako sa toto prepojenie realizuje jazykovo v rozličných typoch textov, čím sa texty jednotlivých náboženských obcí odlišujú, ako je vyjadrené religiózne povedomie jednotlivca i kolektívu predniesli vo svojich príspevkoch účastníci tejto pracovnej skupiny.

Jazyk práva (vedenie: Bianca Wieland). Už tradičnou sekciou na konferenciách býva jedenásta sekcia, určená všetkým záujemcom o právo a jeho jazykové stvárnenie, predovšetkým v oblastiach interdisciplinárneho výskumu, právneho prekladu, sprostredkovania odborných a právnických vedomostí, jazykovej politiky v tejto oblasti, právnickej terminológie, lexicografie a interkultúry.

Poslednú sekciu pomenovali jej usporiadatelia Persuazívna komunikácia (vedenie: Marina Iakushevich & Astrid Arning). V tejto sekcii sa jej členovia zaoberali rozličnými kontextami, v ktorých sa persuazívna komunikácia realizuje. Išlo najmä o komunikáciu v reklame (vzťah obrazu a textu, historický vývin), politike (jazyk politických špičiek) a tlači (glosy, kritiky, komentáre) a o výskum verbálnych a neverbálnych jednotiek, ktorými je komunikácia a presuazívnosť realizovaná.

Počet príspevkov v jednotlivých sekciách bol síce rozličný, celkovo sa však pohyboval okolo čísla 170, preto sa na tomto mieste nedajú spomenúť a okomentovať všetky prednesené príspevky. Medzi najpočetnejšie zastúpené sekcie patrili didaktická sekcia s tridsiatimi príspevkami, sekcia porovnávacej syntaxe a morfológie s dvadsiatimi piatimi príspevkami a sekcia persuazívnej komunikácie, v ktorej výsledky svojho výskumu odprezentovalo 21 účastníkov. Prešovskú univerzitu zastupoval v translatorologickej sekcii Dr. Marián Fedorko, ktorý vystúpil s príspevkom Die Rolle der Dolmetschrelevanten Textanalyse a Dr. Martina Kášová s príspevkom v sekcii Persuazívna komunikácia pod názvom Persuasion, Argumentation und Höflichkeit in der Werbung. Príspevky z posledne menovanej sekcie budú uverejnené v samostatnom zborníku, ktorého vydanie sa pripravuje na budúci rok.

Všetci účastníci zároveň ocenili starostlivú prípravu a organizáciu konferencie, vysokú úroveň prednesených príspevkov, ako aj možnosť nadviazania osobných kontaktov a praktickú výmenu skúseností medzi kolegami. Zo stretnutí vzišli nové spoločné projekty a návrhy na ďalšiu možnú spoluprácu. Odborný program bol doplnený neodmysliteľnou prehliadkou Prahy, pričom výber tohto nevyvrátiteľne atraktívneho rokovacieho miesta nepochybne prispel k bohatému záujmu širokej odbornej verejnosti oň.

Aj táto konferencia poukázala na nezastupiteľné miesto germanistiky vo výskume i praxi, ako aj nemeckého jazyka v praktickej komunikácii a zároveň potvrdila jeho opodstatnenosť vo vyučovaní na všetkých stupňoch rozličných typov pedagogických inštitúcií.